

ються натурним (педагогічним, психологічним, соціологічним) експериментом, зокрема з використанням можливостей застосування засобів інформаційно-комунікаційних технологій.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ СИСТЕМ МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ: СВІТОВИЙ ДОСВІД

Т. О. Лукіна, д. н. з держ. упр.

Моніторинг якості освіти як інструмент вивчення стану і проблем у сфері освіти вже майже сто років успішно використовується як для удосконалення освітнього процесу на всіх етапах його реалізації, так і для здійснення ефективної освітньої політики та результативного управління освітніми системами. З'ясовано, що роль і значення моніторингових досліджень якості освіти, зокрема шкільної освіти, які постійно здійснюються міжнародними організаціями, такими як ЮНЕСКО (Всесвітня доповідь про моніторинг Освіти для всіх, 2000 – 2015 роки), Світовий банк, ОЕСР, Європейська комісія з освіти і науки, IEA, а також різноманітними національними агенціями, постійно зростають.

Ключовим поняттям у цій діяльності виступає якість освіти. Виявлено, що під впливом суспільних процесів, цілей і завдань, які постають перед системою освіти, відбувається еволюція уявлень про сутність якості освіти, зокрема загальної середньої. Якість освіти розглядається як основа для подальшого успішного життя людини у громадянському суспільстві. Саме тому оцінювання якості шкільної освіти спрямоване на виявлення міри особистісного розвитку дитини, сформованості у неї поваги до прав і основних свобод людини, розвитку поваги до країни та її національних цінностей, підготовленості дитини до свідомого відповідального життя у вільному суспільстві, сформованості екологічної культури. Вихідним етапом у побудові критеріальної основи моніторингу якості освіти є оцінка доступності освіти для дитини з точки зору територіальної віддаленості навчального закладу і фізичної доступності послуг для людей з особливими потребами, дотримання гендерної рівності, наявності кваліфікованих вчителів і навчальних матеріалів (Understanding education quality / EFA Global Monitoring Report, 2005). Концепт євро-

пейських підходів до оцінювання якості загальної середньої освіти базується на необхідності оцінки умов існування та оточення школи (економічних факторів, стану ринку праці та конкурентоздатності вчителя, соціально-культурних чинників, фінансування та підтримки школи, змісту і спрямованості національних стратегій управління), якості шкільного середовища (якості і професійної компетентності людських ресурсів – вчителів, керівників, інспекторів, – методичних матеріалів і забезпечення навчального процесу, організація класів і шкіл) та характеристик учнів: результати навчання, готовність до школи, здатність до навчання. Ці концептуальні підходи відбилися у структурі системи індикаторів якості шкільної освіти, прийнятої Європейською комісією з освіти і культури. Ця система складається з 16 індикаторів, що розділені на 4 групи: індикатори навчальних досягнень учнів, індикатори успіху та просування, індикатори моніторингу і оцінки освіти та індикатори ресурсів і структури.

МОНІТОРИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ СФОРМОВАНOSTІ ПРЕДМЕТНОЇ БІОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ БАГАТОПРОФІЛЬНОГО ЛІЦЕЮ

Л. С. Ващенко, к. пед. н.

Відповідно до теми дослідження було *проаналізовано* сучасні підходи до створення та функціонування моніторингової системи оцінювання рівня сформованості предметних компетентностей як результату навчання учнів старшої школи. Розробляючи теоретичну модель моніторингової системи оцінювання на локальному рівні, ми сконцентрували увагу на її функціонуванні в умовах багатопрофільного ліцею. *Визначено*, що існує диспропорція у змісті профільної освіти, що призводить до втрати в учнів інтересу до вивчення певних предметів. Вивчення думки випускників, які чотири роки навчалися в системі профільності, *показало*, що дискусійним, з точки зору учнів, виявилось питання щодо моделей організації профільного навчання. Старшокласники надали перевагу традиційній предметній моделі (34 %), яка функціонує в ліцеї. Більше третини учнів виокремили сценарій профільного навчання, яке організовано за сферами діяльності, 21 % ліцеїстів бачить профільність як систему підготовки